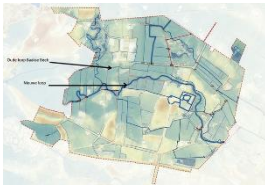

Jaargang 9, nr. 01, januari 2023

Lees je liever in pdf? [Naar de nieuwsbrief](#)

Aanpak verdroging landgoed 't Medler

Provincie, waterschap en gemeente [besloten tot herstel](#) van het natuurlijke watersysteem. Natuur, boer én landgoedeigenaar profiteren.

Op landgoed 't Medler is het plan nu in uitvoering.

In een halve eeuw tijd was het grondwaterpeil van de landgoederenzone Vorden-Ruurlo (Achterhoek) wel een halve meter gezakt. Zeker hier in de landgoederenzone is de droogte een hoofdpijndossier. 80 Jaar oude beuken sterven en de grachten staan bijna leeg.

Dieper in de Achterhoek lag vroeger een veen dat werkte als een spons. Zo was altijd water beschikbaar. Dat veen is ontgonnen voor de landbouw. Daardoor is de Baakse Beek helemaal verdroogd. Het is nu een regenwater-gevoede beek die het water, ten gunste van de landbouw, ook meteen afvoert.

Sinds 2014 zitten provincie Gelderland, waterschap Rijn & IJssel en de

gemeente Bronckhorst samen met de eigenaren om de tafel om na te denken over een nieuw perspectief. Dat heeft een plan opgeleverd waarbij het watersysteem leidend is. Waar het heel nat wordt, komt natuur.

De boeren hebben hogere gronden teruggekregen. Als het in de lage gebieden natter wordt, zullen die verdroogde hogere gronden ook profiteren. Dus boeren gaan er uiteindelijk op vooruit. Daardoor steunen de boeren het plan.

In totaal krijgt 't Medler er dertig hectare nieuwe, hoofdzakelijk natte landnatuur bij, van bos en vochtige hooilanden tot kruiden- en faunarijk grasland. Op het landgoed wordt nu een oude, ondiepe slenk blootgelegd, een eindje voorbij de Baakse Beek. Overvloedig regenwater kan daar in de breedte uitstromen en langzaam de grond inzakken, precies zoals vroeger. Het grondwaterpeil wordt in het voorjaar dertig centimeter hoger. De functie van de Baakse Beek wordt minimaal. Een mooi voorbeeld van het klimaatrobuste watersysteem.

De aanpak van de Landgoederenzone Baakse Beek heeft in 2022 de [Gelderse prijs voor ruimtelijke kwaliteit gewonnen](#). De winnaars zijn trots. "Wat ons allemaal raakte: klimaatverandering. We vonden dat we zelf verantwoordelijk waren. Water en bodem zijn leidend. Het waren vaak hele moeilijke keuzes, maar die samen maken helpt."

Afbeelding: Er komt een nieuwe waterloop. De oude waterloop wordt verondiept (Bron: Waterschap Rijn en IJssel/Arcadis)

Nieuwe stapsteen tussen Veluwe en IJsselvallei

Water Natuurlijk zet in op verbeteren van de waterkwaliteit en biodiversiteit in het hele waterbeheergebied, zowel in de stad als op het platteland. Samen met natuurorganisaties willen wij herstel en versterking van biodiversiteit/natuur door onder andere blauwgroene netwerken aan elkaar te verknopen. Een mooi voorbeeld van deze aanpak is sinds kort in de IJsselvallei tussen Vaassen en Emst te vinden. In het [gebied Emst-Achterhegge](#) is 26 hectare nieuwe natuur heeft aangelegd. De provincie Gelderland trok hierin samen op met Geldersch Landschap en Kasteelen, de gemeente en waterschap Vallei en Veluwe.

De graslanden liggen precies op de goede plek om een verbinding te vormen voor vlinders, vogels en kleine zoogdieren die van de Veluwe naar de IJsselvallei willen of andersom. Op de meeste plekken is de bovenste grondlaag afgeplagd om zoveel mogelijk fosfaat te verwijderen. Door af

te plaggen komt ook het kwelwater makkelijker naar boven en wordt het gebied natter. Een aantal sloten is gedempt om te voorkomen dat kwel direct weer wegloopt. De doorstroming van de hoofdwatergang is daarentegen juist verbeterd: dit zorgt ervoor dat regenwater (zuur en dus ongunstig) snel afstroomt. Het voorkomt bovendien wateroverlast in de omgeving.

Om de soortenrijke, natte vegetaties op weg te helpen, is ook maaisel opgebracht. Dit maaisel kwam van zeer goed ontwikkelde, vochtige hooilanden in de omgeving. Om het gebied aantrekkelijk te maken voor verschillende diersoorten zijn de oude kavelgrenzen met houtwallen weer in ere hersteld. Zo ontstaat een kleinschalig landschap met allerlei microklimaten: van warm en zonnig tot schaduwrijk of juist windluw. Vleermuizen en zangvogels foerageren langs de bomenrijen, reeën kunnen er schuilen. Langs de slootkanten liggen nu stobbes, een perfecte nieuwe plek voor de larven van de beekprik.

De eeuwenlange geschiedenis van waterschap Rivierenland

Het Regionaal Archief rivierenland heeft een indrukwekkende [stamboom gemaakt van waterschap Rivierenland](#) en als zijn voorgangers. Deze stamboom geeft een overzicht van de 474 waterschappen die, na vele samenvoegingen, sinds 2005 het huidige waterschap vormen. Op de site zie je de 8 organisaties, 6 waterschapsorganisaties en 2 zuiveringsschappen die in 2002 en 2005 zijn opgegaan in het Waterschap Rivierenland. Als je met je muis over de namen gaat, lichten de contouren op van het bijbehorende gebied op. Je kunt per regio doorklikken naar een pagina met meer informatie over de geschiedenis en de inliggende waterstaatorganisaties. Hier kun je ook verder klikken naar de archieven.

Werken aan een klimaatbestendige stad

.Water Natuurlijk vindt dat steden sterk moeten vergroenen, zodat hittestress en wateroverlast verminderen en de groenblauwe verbindingen versterkt worden. Een stevig partnerschap tussen gemeente en waterschap is hiervoor nodig. Klimaatverandering zorgt namelijk voor langdurige perioden van droogte en hitte,

afgewisseld met vaak extreme neerslag. Het stedelijk gebied is daar op dit ogenblik niet goed op ingericht. Tijdens extreme buien kan er in deze versteende omgeving weinig water geborgen worden en ontstaat al snel wateroverlast. In tijden van langdurige droogte, vaak gepaard gaand met hoge temperaturen, warmt de stad op. Dit kan de waterkwaliteit negatief beïnvloeden. Ook kunnen grondwaterpeilen dalen, waardoor bij huizen die staan op houten funderingspalen, de palen gaan rotten (paalrot). Hoe kunnen we het stedelijk watersysteem zo inrichten dan wel aanpassen, dat het bijdraagt aan een leefbare, klimaatbestendige stad? Voor een klimaatbestendig stedelijk gebied is een mix van maatregelen nodig. Dit kan variëren van het vergroten van het tijdelijk waterbergend vermogen (vb. waterpleinen), het vertragen van de afvoer (vb. groene daken), een verbetering van de waterkwaliteit (vb. natuurvriendelijke oevers) of het beperken van de gevolgen van wateroverlast (vb. aanpassen drempelhoogtes). Welke maatregel effectief en doelmatig is, hangt af van de analyse die maakt met de sleutelfactoren. De [STOWA heeft dit bijeengebracht in een inzichtelijke 'praatplaat'](#).

Waterschappen democratischer!

Met de publicatie in het Staatsblad op vrijdag 16 december is de initiatiefwet democratisering waterschappen van Laura Bromet (GroenLinks) en Tjeerd de Groot (D66) een feit. Inwoners van Nederland krijgen meer invloed in de samenstelling van de waterschapsbesturen. En dit gebeurt al bij de eerstvolgende waterschapsverkiezingen op 15 maart 2023.

De nieuwe wet vermindert het aantal geborgde zetels. De zetels voor bedrijven verdwijnen helemaal. De agrarische sector en de natuurorganisaties mogen ieder nog twee zetels aanwijzen. En de verplichte geborgde zetel in het dagelijks bestuur van het waterschap is verleden tijd.

De Eerste Kamer stemde op 29 november voor de invoering van de wet. Een motie in de Tweede kamer was nodig om de minister daadwerkelijk te bewegen om de wet voor de verkiezingen van maart 2023 van kracht te laten zijn.

Europese Commissie scherp richtlijnen waterzuivering en waterkwaliteit aan

De Europese Commissie wil de [richtlijn voor behandeling van stedelijk afvalwater aanscherpen](#). Er komen nieuwe scherpere normen voor microverontreinigingen en nieuwe monitoringvoorschriften voor microplastics. De aanpassing omvat onder meer ook de verplichtingen om nutriënten terug te winnen uit afvalwater. Voorts worden er 25 stoffen, waaronder PFAS, toegevoegd aan de richtlijn prioritaire stoffen die een bedreiging vormen voor de waterkwaliteit.

Ook wordt er voor alle grote rioolwaterzuiveringen (rwzi's) een aanvullende zuivering van medicijnresten verplicht gesteld. De Commissie wil dat de farmaceutische industrie gaat meebetalen aan de meerkosten die waterbeheerders moeten maken voor de extra zuivering, volgens het beginsel 'de vervuiler betaalt'.

Van de Water Natuurlijk-fractie Rijn en IJssel

Wij vinden dat het waterschap als 'functionele democratie' genoeg geld moet binnenhalen om de noodzakelijke projecten te bekostigen. In de vergadering van het Algemeen Bestuur op 8 november kwamen veel financiële onderwerpen aan de orde. Vanuit andere fracties kwam er een amendement om in deze tijd van inflatie en hoge energie kostende lasten te verminderen voor de burgers en de belastingtarieven te verlagen.

Het idee is sympathiek. Maar we zijn daar niet in meegegaan. De kosten die het waterschap maakt voor de zaken die worden geleverd, zoals de rioolwaterzuiveringen, de veiligheid van de dijken, beekherstel en maatregelen voor droogte en wateroverlast door piekbuien, moeten worden opgebracht door de belastingen die de inwoners betalen. En we verwachten niet dat er meevallers zullen zijn komend jaar. Integendeel ook voor deze projecten speelt dat de energie en bouwkosten stijgen. Het amendement is in de vergadering verworpen.

Er is een kwijtscheldingsregeling voor mensen die de belasting niet kunnen betalen. Het amendement om deze regeling ook te laten gelden voor zzp-ers in dezelfde financiële situatie hebben we wel ondersteund. Het gaat om mensen met een beperkt inkomen en het maakt niet uit wat

voor soort werkverband je hebt. Veel fracties steunden dit voorstel en het is aangenomen. Bij de begroting is ook een motie ingediend om onderzoek te doen naar mogelijkheden voor een of twee extra windmolens op het terrein bij de afvalwaterzuivering in Duiven. Die motie hebben we uiteraard ondersteund. Het draagt bij aan het streven naar energieneutraliteit en duurzame energie. Deze motie werd ondersteund door het hele AB en is dus aangenomen.

Natuurinclusieve landbouw in Gelderland

Water Natuurlijk vindt het belangrijk om met boeren samen te werken aan agrarisch natuurbeheer. Waterschappen moeten samen met inwoners, gemeenten, boeren en natuurorganisaties komen tot een gebiedsgerichte aanpak.

Het [Platform Natuurinclusieve landbouw Gelderland](#) is opgericht op initiatief van Natuur en Milieu Gelderland en tien maatschappelijke organisaties, zowel landbouworganisaties als natuurorganisaties. Inmiddels zijn deze ambities onderschreven door meer dan 20 partijen. Zij willen de komende jaren samen werken aan een vitaal Gelders platteland, biodiversiteitsherstel en kringlooplandbouw. Ze willen met dit plan toekomstperspectief bieden voor de landbouw en werken aan een circulaire landbouw waar bovendien ruimte is voor meer natuur en biodiversiteit.

Via [deze website zijn zes inspiratiebedrijven te volgen](#). Deze ondernemers hebben al stappen genomen naar een meer natuurinclusieve bedrijfsvoering. Daarnaast hebben ze allemaal plannen om in toekomst meer maatregelen te nemen op hun bedrijf. De ontwikkelen zijn te volgen op deze website.

Naar 15 procent biologische landbouwgrond

Het kabinet wil met het [Actieplan 'Groeï van biologische productie en consumptie'](#) naar 15 procent biologisch landbouwareaal in 2030. Ofwel een groei van 80.000 naar zo'n 300.000 hectare biologisch landbouwareaal. Om dat te realiseren gaat LNV samenwerken met de sector en ketenpartijen zodat de biologische productie en consumptie zal

toenemen. De groei van biologisch is onderdeel van een versnelling naar een duurzamere voedselproductie. Haalbaar, volgens Bionext, echter alleen als iedereen - overheid, keten én consument - voor biologisch gaat. Voor de opstart van het actieplan is in 2023 en in 2024 € 26 miljoen beschikbaar uit het transitiefonds. Het actieplan is niet alleen gericht op groei van het biologisch landbouwareaal, maar op de hele keten. Naast boeren, spelen ook handel, toeleveranciers en supermarkten en kennisinstellingen een grote rol.

Word nú lid van Water Natuurlijk!

Ook voor een meer natuurlijk waterbeheer?

[Word nú lid van Water Natuurlijk!](#)

Agenda

Watercafé over biodiversiteit

A poster for a 'Water café' event. The top half has a blue background with the text 'Water café' in large white letters. Below it, 'Vrije inloop' is written. On the right is the 'Water Natuurlijk' logo. The bottom half has a green background. It says 'In gesprek met:' followed by two portraits: Koos Biesmeijer from Naturalis and Hans de Kroon from RU Nijmegen. To the right, the date '11 januari 2023' is shown with a calendar icon, and the times '19:30 uur inloop', '20:00 uur start programma', and '21:30 uur einde' are listed. Below that, the location 'LUX Nijmegen' and 'Arsenaalgas 8, Nijmegen' is provided with a location pin icon. At the bottom, it says 'over water & biodiversiteit'.

Wat moet het waterschap volgens jou doen om de natuur in onze regio te verbeteren? Welke initiatieven zijn er nodig in onze regio? Zijn er quick wins, en wat is nodig voor de langere termijn? Koos Biesmeier en Hans de Kroon geven een inleiding over het belang van goed waterbeheer voor het

versterken van de biodiversiteit. Dit is belangrijk, want de biodiversiteit staat wereldwijd onder druk, ook in onze regio.

Koos Biesmeijer is hoofd van de onderzoeksgroep Nederlandse Biodiversiteit en Samenleving in Naturalis en hoogleraar Natuurlijk Kapitaal aan de Universiteit Leiden.

Hans de Kroon is hoogleraar Plant Ecologie en Fysiologie bij de RU Nijmegen. Hij wil begrijpen hoe veranderingen in biodiversiteit van planten-, vogels- en insectensoorten optreden. De wereldwijde afname van insecten is voor hem een belangrijk thema.

Beide sprekers zijn trekkers van een living lab biodiversiteitsherstel in Rivierenland (Alblasserwaard en de Ooijpolder). In deze living labs wordt biodiversiteit gemonitord, en er wordt onderzocht of maatregelen daadwerkelijk bijdragen aan herstel.

Na de twee inleidingen is er uitgebreid ruimte voor vragen en discussie.

[Meer info](#)

Woensdag 11 januari 2023, 19.30-21.30u

Webinar 'Verbreding als aanvulling op het verdienmodel'

Laat je tijdens het webinar 'Verbreding als aanvulling op je verdienmodel' inspireren door twee agrarische ondernemers en leer meer over de wet- en regelgeving die bij verschillende nevenactiviteiten komt kijken. [Meer info](#)

Dinsdag 24 januari 2023

Nationaal Uitvoeringsprogramma Klimaatadaptatie

Het is nodig om de uitvoering van de Nationale klimaatadaptatiestrategie (NAS) te versnellen. Dat heeft te maken met de snelheid waarmee het klimaat verandert én met de snelheid waarmee de klimaatrisico's worden beïnvloed door andere ontwikkelingen en transities. [Meer info](#)

Utrecht, donderdag 9 maart 2023

Spetterend campagnefestijn

Op zondag 12 maart organiseert Water Natuurlijk Rijn een spetterend campagne festijn in Arnhem. De hele dag zullen er diverse activiteiten in de stad georganiseerd zijn en we zorgen voor een spetterende afsluiting. Dus zet 12 maart alvast in je agenda!

Arnhem, zondag 12 maart 2023

Redactie:
Rienk Kuiper

Deze nieuwsbrief automatisch toegestuurd
krijgen kan [via deze link](#)

Bijdragen voor deze nieuwsbrief (ook van
niet-leden van Water Natuurlijk)
zijn van harte welkom!

Contact:
middennederland@waternatuurlijk.nl

Komt de nieuwsbrief in je spambox
terecht? Neem dan ons mailadres
middennederland@waternatuurlijk.nl op
in je adressenlijst.

Steun Water Natuur
Doe mee en [word li](#)

Water Natuurlijk is een bijzondere waterschapspartij.

We hebben geen politieke kleur.

Wat ons bindt is passie voor natuur, landschap, erfgoed, milieu, en recreatie in en om het water.

Wij zijn een landelijke vereniging voor en door inwoners.

We zijn in 2008 opgericht door onder andere Natuurmonumenten, De 12 Landschappen, Sportvisserij Nederland en de 12 provinciale natuur en milieufederaties, Vogelbescherming, IVN en bond Heemschut. D66, Groen Links en enkele progressieve lokale politieke partijen steunen Water Natuurlijk en doen daarom niet zelf mee aan de waterschapsverkiezingen.

U ontvangt deze mail als lid van Water Natuurlijk, omdat u actief bent in bovenstaande organisaties, of omdat we eerder contact met u hebben gehad.

This email was sent to griffie@gemhg.nl

[why did I get this?](#) [unsubscribe from this list](#) [update subscription preferences](#)

Water Natuurlijk Midden Nederland · Postbus 4142 · Apeldoorn, 7320 AC · Netherlands

